

ko zużywać, tak jak ludzkość w ciągu swego rozwoju wiatr, prąd wody, parę a świeżo elektryczność zużyła dla swych celów wytwórczych.

Darów przyrody również tworzyć nie umiemy, możemy je tylko przetwarzać, ku czemu środków pomocniczych dostarczają nam nauki przyrodnicze. Dzięki postępowi tych nauk, produkcja nasza wyzwała się coraz więcej z pod wpływów przyrody, ale przyroda była i pozostanie zawsze czynnikiem, na którym się cała produkcja opiera.

Przyroda jest koniecznym, ale nie jedynym czynnikiem produkcji. W najpierwotniejszych nawet czasach musiała przy zaspokojeniu potrzeb ludzkich współdziałać praca. Gdy człowiek chciał okryć swe ciało, musiał przynajmniej zabić zwierza, zdjąć z niego skórę i nią się przyodzierać, gdy chciał się nakarmić, musiał przynajmniej zerwać owoc z drzewa, gdy chciał się schronić, musiał przynajmniej złamać kilka gałęzi i z nich szalas ustawić, a jakkolwiek minimalną, niezręczną i niesystematyczną była ta pierwotna praca, zawsze bez jej współdziałania nie można było zaspokoić potrzeb. W miarę rozwoju potrzeb rozwijała się i praca, od jej znów rozwoju i potrzeb był zależnym wszelki postęp ekonomiczny, lepsze zaspokojenie potrzeb.

Dopóki człowiek, prócz swej ręki, nie znalazł innego narzędzia, któreby wspierało jego pracę, dopóty wyniki pracy były zawsze bardzo niedostateczne i niepewne. Zaspokajanie potrzeb było przypadkowym, a nie pewnym. Chcąc się uwolnić od tej przypadkowości, doszli ludzie do zbierania zasobów na zaspokojenie przyszłych potrzeb, doszli do tworzenia kapitału. Kapitałem nazywamy wytwór dawniejszej pracy, przeznaczony do przyszłej produkcji. Pierwszą przeto formą kapitału były narzędzia, których przeznaczeniem było wspierać pracę ludzką w przyszłej produkcji.

Przyroda, praca, kapitał—oto trzy konieczne czynniki wszelkiej produkcji. Im one silniejsze, im lepiej współdziałają, tem pomyślniejsza jest dola społeczeństwa, tem ono swobodniej może patrzeć w przyszłość. Od nich zależnym dobrobyt społeczeństwa, od nich zależna wysokość jego dochodu, możliwość pokrycia i usunięcia niedoboru w jego rachunkach.

I u nas przeto pokrycie społecznego niedoboru jest zależne od współdziałania sił przyrody, pracy i kapitału. Pomnożyć sił przyrody, stworzyć korzystniejszego klimatu, żyzniejszej ziemi, lepszego położenia geograficznego nie jesteśmy w stanie, i nie możemy również stworzyć od razu kapitałów, któreby ułatwiały i zasilaly naszą produkcję, w naszej przecież jest mocy: nie roztrwaniać, nie puszczać na marne tych kapitałów, jakie jeszcze posiadamy, t. j. oszczędzać i podnieść wartość naszej pracy, czyli więcej zarabiać. A ponieważ losami społeczeństw nie rzadzi jakiś indyjski fatalizm, ponieważ taką jest ich dola, na jaką one się swą pracą zdobyły, dlatego nie należy i nie można powiedzieć, iż znajdujemy się w położeniu bez wyjścia. Owszem mamy możność pozbycia się niedoboru przez racjonalną i umiejętną organizację oszczędności i pracy.

Dalsze uwagi w tym przedmiocie w następnym artykule podamy.

Dr Józef Milewski.

Robotnik polski.

Zarząd pracodawczy w Sztokholmie (Centralbyrån för Arbetareringar) przed laty kilku wysłał agentów swoich we wszystkie strony ziemi, celem zbadania dokąd wychodźstwo robotników skierowanem być winno, dla zapewnienia im trwałego bytu.

Ze zgromadzonych w ten sposób materiałów urosł obszerny referat, opracowany przez wspólnie Melin et Smith, z którego wyjątki bezpośrednio nas obchodzące podajemy.

„Widząc w Królestwie robotników obcego pochodzenia, przypuszczałem, iż krajowi temu dolega anemia w podaży pracowników, skoro właściciele zakładów przemysłowych i przedsiębiorstw rolniczych muszą się uciekać do cudzej pomocy. Niemiecki język słyszysz w cukrowniach i browarach, na klepisku i w lesie. W sztolniach górniczych i statkach parowych połowa załogi składa się z francuzów i angiłków; tartaki, młyny i farbiernie prowadzą niemiecy, w kotłarniach, warsztatach żelaznych rzadko spotkasz język polski; przy kamieniołomach zobaczysz włosów i szwajcarów, tokarnie, jako rzemiosło lekkie, najczęściej przypadają do smaku żydom, którzy się bawią w szmuklerstwo i krawiectwo... miejscowego żywiołu nie dopatrzysz.”

Składając na odpowiedzialność wspólni autorówkiej ścisłość tych słów, pozwalamy sobie dla zrozumienia jej wniosków inny ustęp z operatu pomienionego przytoczyć. „Pytanie, gdzie się podziały siły robocze, rozwiązujesz dopiero za granicą. W Hali przy nasypanach kolejowych spostrzegłem garstkę polaków; kilku włościan z Królestwa uderzyło mnie ubraniami jaskrawym w Rotterdamie, gdzie pocili się w warsztatach okrętowych. W Ameryce spotykaliśmy całe osady wychodźców, pracujących na roli. A tymczasem w kraju własnym braknie robotnika tak, iż potrzeba go sprowadzać. Okoliczność ta przypomina fakt inny, do niego podobny, iż w Królestwie Polskiem jest łatwiej o pomarańczę niż o jabłko rodzime.”

„Niekiedy spotkać można robotnika z owych stron w Szwecji. Najwięcej osiadło ich w Finlandji, rekrutowanych z urlopowanych żołnierzy, zkad wędrowali w różne strony. Znany przemysłowiec Jakubowski, osiadły w Malmö, sprowadził w r. 1864 kilkudziesięciu ludzi. Wszyscy rozbiegli się po kraju, szukając w rolnictwie zarobku. Wkrótce jednak opuścili Szwecję, narzekając, iż przez część roku nie mają, albo dla krótkości dnia bardzo niewiele do czynienia. Pozostawili oni dobre wspomnienie. Robotnik polski żywi się tania, wymagania ma bardzo małe. Dobrze go mieć na stole, bo się bez mięsa obchodzi, zastępując je wódką. Żyje tylko jarzynami i mąką. Nie mając żadnych potrzeb umysłowych, nie traci na nie czasu; o strajkach pojęcie go dotąd nie doszło. Spokojny, słodki nawet w obejściu, chlebobdawcy swojemu rzadko się uprzykrzy.”

„W tem leży przyczyna, dlaczego spekulanci niemieccy rzucają się z taką zapaleczliwością na eksploatację polskiego wychodźstwa, które u amerykańskich farmerów pozyskało dobrą notę i bardzo jest poszukiwane.” Z kolei wspólni Melin et Smith rozbiera kwestję, o ile warto w Szwecji orędownąć, aby wychodźstwo miejscowe w stronę Polski zwrócić. Kilka luźnych uwag, w tym względzie rzuconych, może nasz ogół zainteresować a zatem je w streszczeniu powtarzamy.

„Polska dla cudzoziemców jest istotnie krajem obiec-

cznym. Najlepszy tego dowód w kohortach tyków i Niemców, którzy tam od wieków się osiedlili. Społeczeństwo miejscowe, pomimo wielkiej siły asymilacyjnej, nie zdołało ich przyciągnąć ku sobie. Zato po Neringach, Rakoczych i Duvetach nikt nie odgadłby szwedów, węgrom lub francuzów. W okolicach Warszawy jest kolonja angielska, która zupełnie do miejscowego przystaje społeczeństwa. Niemca jednak nikt nie przerobi. Zachowa on zawsze swoją wiarę, język i tradycję. Ma on w tym kraju wielu wrogów, mimo czego wszyscy mu sprzyjają. (?) Potrzebuje kto nauczyciela muzyki, technologa albo rzemieślnika, uda się zawsze do Niemca, chociaż między swoimi znajdzie również zdolnych. Do przedsiębiorstw, nawet świetnych, rzadko z miejscowych zdobędzie się kto na odwagę. Za to przybysze z nad Sprei na wszystkich widnieją posterunkach. Czy wobec tego szwedzki robotnik znajdzie w tym kraju zajęcie?”

Delegat stowarzyszenia sztokholmskiego wiele porobił uwag, z jakich spółka Melin et Smith korzystała pośrednio, pomieszczając je w nawiasach lub odsyłaczach. Z pomiędzy tych na uwagę zasługują monita, robione stosunkom tutejszym ze względu na stan robotniczy. Braknie tu stowarzyszeń, banków, kas oszczędności, ochron i szkółek. Niepodobna jest nam rozbiierać tych przygan, spowodowanych niezajomością przyczyn. Autorowie sprawozdania użalają się na zupełny brak oświaty między robotnikami i co do tego mają zupełną słuszność. Fakt ów jednakże niesamą naszą winą się tłumaczy. Wprawdzie wypada zaznaczyć, iż agent szwedzki nie zwiadzał kas rzemieślniczych, a plecie o nich duby smalone i w bład referentów referatu wprowadza, mylnie zarzuca, jakoby u nas nie zajmowano się kwestjami zarobków; z drugiej strony słusznie wytyka, że fundując sklepy spożywcze mieliśmy na widoku zamożne klasy, a nie ubogich robotników, którzy skazani na kupno detaliczne, bywali zawsze ofiarą przekupniów. Jeszcze jedna uwaga agenta, powtarzamy ją dosłownie, podług tekstu w odsyłaczu (str. 47).

„Warszawa jest jedynym w Europie miastem, gdzie kapitaliści robią afery, spekulując na mieszkaniach robotników. Najlukratywniejsze posesje ciągną zyski z mieszkań, stawianych dla klasy wyrobniczej. Wystawicie sobie gnojniki po strychach i suterdach, istne lupanarja, mieszczące każde po kilka rodzin, skazanych na powolne zatrucie siebie i drugich. Kurniki tego rodzaju przynoszą właścicielom po 15 koron tygodniowo; to też obrót roczny w tych domach, budowanych lichem, przynosi często kapitał zakładowy.”

Referenci obok tych smutnych świadectw nadmieniają, że miłosierdzie publiczne zapewne z czasem przyjdzie robotnikom w pomoc i pomyśli o domach dla nich, ale nie na wyzysk stawianych.

Obszerne memorandum o kwestji robotniczej w cesarstwie, ciekawe dla nas, ze względu na prowincje zachodnie, dla braku miejsca, pomijamy.

N.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— W ministerjum oświaty roztrząsany jest projekt zaprowadzenia kursu entomologii w średnich zakładach naukowych.

— Departament celny roztrząsa projekt urzędze,

Krzyczałem także wraz z innymi.

Mój Boże, jaka to piękna rzecz talent. Ale, pomyślałem sobie, jak to dobrze mieć specjalne gardło. Mierzwiński mostu nie wybuduje, kolei żelaznej przez góry nie przeprowadzi, międzymorza nie wykopie. I po co zresztą ma kopać, on ma w gardle kopalnię. Fraszka na dzień zarobić mu pięć albo sześć razy tyle, ile pensja moja roczna wynosi.

A ileż to uwielbień, ile tryumfów, ile wieńców, ile podarunków!

Kto o mnie biedaku kiedy wspomni? a jego zna świat cały.

Gazety o nim ciągle piszą, na kilka miesięcy przed jego przyjazdem, każdy się już stara, ażeby, nie dbając o koszt, ułatwić sobie możność usłyszenia go, wiony jest jako zbawca, żegnany jako tryumfator.

A toż samo, bogdaj czy nie więcej, Kochańska, Patti, Lucca, Nilson, Masini, Faure i tyłu innych. Kiwnie tylko palcem, zabierają go do Ameryki, i tam nie potrzebuje gromadzić z trudem akcyj na przekopanie międzymorza, prosić się tu lub owdzie, szukać tej lub owej protekcji, stanie tylko na estradzie, dobędzie ut z pierśi, i za tydzień, dwa, albo trzy, takie sobie wykopie międzymorze, że niech się Kalifornja powstydzi.

Bogdaj to być tenorem, dziś świat dla tenorów!

Ależ, mój Boże, czyliż oni są sami tak uprzywilejowani!

Taki to czas.

Ażeby dziś wybić się na wierzch w świecie, potrzeba być albo przedsiębiorcą, albo pośrednikiem.

Na przedsiębiorców inni pracują, a oni, siedząc wygodnie w fotelach, stawiają cytry, obliczają rezultaty i mają na zawołanie takich samych inżynierów jak ja, biorących po 600 rs. rocznie.

A majątek ich rośnie, rośnie, przyjdzie milionik, drugi, trzeci i tak dalej i tak dalej.

I pośrednikowi nie gorzej.

Pośrednik bierze rzecz gotową, przez kogoś innego z trudem i poświęceniami wypracowaną, uprzyśtępnia tej rzeczy byt i zarabia przytem bez ryzyka ani pracy ze swojej strony, grube pieniądze.

I nie mówię już o tych, którzy ułatwiają sprzedaż wełny, zboża, cukru etc., to wszystko *gens communis*.

Ale mówię o tych szczęśliwcach, którzy na swoim pośrednictwie, oprócz ogromnych fortun, dorabiają się wielkiego rozgłosu, holdów i entuzjajmu zdenerwowanych tłumów.

Czemże bowiem jest wielki śpiewak, albo utalentowany wirtuoz?

Na dobrą sprawę to pośrednicy tylko.

Ktoś napisał znakomitą operę, inny skomponował odznaczający się utwór muzyczny.

Trzeba to jednak dać poznać, uprzyśtępnic dla publiczności.

Wówczas zjawia się wirtuoz albo śpiewak i z kilkoma takimi popisowemi utworami objeżdża świat cały.

O autorze mało kto wie, tu mu zaplącą, chociaż dość skąpo, gdzieindziej nawet o zaplacie słyszczą nie chcą.

A co nam do tego, zaplaciłszy wykonawcy i dość na tem.

On bierze złoto, laury i tryumfy, a autor niechaj się smakiem obejdzie.

Bo coźby on znaczył, gdyby nie wykonanie, gdyby nie owe *ut* piersiowe, albo mechanizm w palcach do niewypowiedzianego stopnia rozwinięty, albo to uczucie w głosie i smyczku, które denerwuje tłumy, i idzie przynajmniej na korzyść lekarzy i aptek, bo trzeba to wszystko potem naprawiać chiną lub żelazem...

Toż przecie nie myślę przez to uwłaczać talentowi ani pracy, która go rozwija.

I jednym i drugiej należyty hold oddaje, tylko trudno, muszę przecie rozpatrywać tę kwestję z właściwego mi, a dotkliwego dla wielu stanowiska.

A zresztą o co idzie?

Nie chcę kwiatów, holdów, okłasków. Pragnę mieć za co żyć i znaleźć pole do pracy ciężkiej, ale użytecznej, do której czuję się zdolnym.

Lecz widzę, że zanadto się może rozgadałem.

Wybacze mi, przyczyną mojej gadatliwości jest to nieszcześliwe porównanie, które niechcący nasunęło się mi na myśl a i pod pióro także.

Wracam więc do biurowej roboty, którą po dzieścieniu latach studiów mnie uszczęśliwiono i nie będę grzeszył więcej.

Inżynier.

Nekrologia.

† Ś. p. Jan Nitkowski, obywatel miasta Warszawy, po krótkiej lecz ciężkiej chorobie zmarł dnia 11-go stycznia r. b., przeżywszy lat 74. Pozostali w smutku syn z żoną, synowa, córki, zięciowie i wnuki z: praszącą krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo odbyć się mające we środę, to jest dnia 14-go stycznia, o godzinie 10-ej zrana, w kościele Naśw. Marji Panny na Nowem Mieście, oraz na wyprowadzenie zwłok tegoż dnia i z tegoż kościoła o godzinie 3-ej po południu na cmentarz powązkowski. —121—

† Ś. p. Jan Cotty, właściciel drukarni, po długiej i ciężkiej słabości, w dniu 12-ym stycznia 1885 roku, zakończył życie, przeżywszy lat 84. Pozostała w głębokim smutku żona wraz z dziećmi zapraszając krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 14-ym b. m., to jest we środę, o godzinie 11-ej zrana, z kościoła ewangelicko-reformowanego przy ulicy Leszno, na cmentarz tegoż wyznania. —128—

† Ś. p. Henryeta z Drenkiewiczów Drabe, po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzona św. sakramentami, zmarła dnia 11-go b. m., przeżywszy lat 65. Pozostały mąż zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok w dniu 14-ym stycznia, to jest we środę, o godzinie 9-ej rano, z kaplicy ewangelicko-augsburskiej przy ulicy Mylniej, na cmentarz tegoż wyznania odbyć się mające. — Jan Drabe.

† I znowu ubył jeden kłosa na niwie prawdziwie pożytecznych i prawych obywateli kraju. Ś. p. Henryk Tarczański, dziedzic dóbr Wnętrzne, syn JW. Kaepra marszałka i deputata z ziemi kaliskiej, przeżywszy lat 60, zmarł dnia 5-go stycznia 1885 r. Zwłoki pogrzebano dnia 9-go b. m. na cmentarzu parafjalnym Stani. Umierając przekazał dzieciom zasadę, któremi się w całym swym życiu kierował: miłość Boga, ojczyzny i pracy. —118—

† W przyszły czwartek, to jest dnia 15-go b. m., o godzinie 10-ej i pół zrana w kościele św. Józefa Opieki (panien wizytek), odbędzie się nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. księcia Leona Radziwiłła, na które rodzina zmarłego zaprasza krewnych i znajomych. —3—108—

† W dniu 15-ym b. m., to jest we czwartek odbędzie się żałobne nabożeństwo w kościele św. Józefa Oblubieńca N. Marji Panny (po-karmelickim) na Krakowskim-Przedmieściu, o godzinie 10-ej zrana, jako w piątą rocznicę śmierci ś. p. Józefa Karczmarskiego, na które pozostała żona wraz z dziećmi zaprasza rodzinę i znajomych zmarłego. —119—

† W dniu 14-ym b. m., to jest we środę, jako w rocznicę śmierci, ś. p. Stanisława Ślaskiego, odbędzie się w kościele św. Aleksandra, nabożeństwo żałobne, o godzinie 11-ej zrana, za spokój duszy jego. —120—

† W dniu 15-ym b. m., to jest we czwartek, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci ś. p. Józefy z Turowskich Leśkiewiczowej, odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża, o godzinie 10 i pół rano, na które pozostała rodzina zaprasza. —127—

† We środę, to jest dnia 14-go b. m., o godzinie 10-ej rano, w kościełku instytutowym warszawskiego Towarzystwa dobroczynności, odbędzie się nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Tekli Świergockiej, na które to nabożeństwo Towarzystwo zaprasza opiekunki i członków swoich oraz rodzinę zmarłej. —55—

† Wszystkim, którzy zwłoki brata naszego ś. p. Adama odprowadzić raczyli na miejsce wiecznego spoczynku, a szczególnie tym, którzy na barkach swych ciała ponieśli, składamy niniejszem serdeczne „Bóg zapłać“

Antoni Lizak z siostrami.

Z Cesarstwa.

Petersburg 11-go stycznia. — W Petersburskich wiadomościach czytamy: „Społeczeństwo niemieckie dotychczas znajduje się w niewiadomości co do zamiarów rządu cesarskiego w przedmiocie podwyższenia cła od zboża w ziarnie. Według jednak monarchijskiej *Allgemeine Zeitung*, daje się dostrzegać widoczny upadek ducha wśród agitatorów *Freier Volkswirtschaftlicher Vereinigung*, a jeden z wybitniejszych przedstawicieli środka, baron von Hübnre, na ostatnim ogólnym zebraniu stowarzyszenia rolników śląskich, zmuszony był nawet wymyślić dla swoich adherentów przyzwoity pretekst do cofnięcia się na wypadek, gdyby rząd odmówił obłożenia zagranicznego zboża wysokim cłem, wyraziwszy życzenie, aby rząd jeżeli nie tym, to „jakimkolwiek” innym środkiem prawodawczym zabezpieczył interesy narodowego przemysłu wiejskiego. Taki upadek ducha i rozmyślanie nad sposobami cofnięcia się w obojętne, dążącym do rozwoju krajowego rolnictwa za pomocą cel, mających bronić go od zagranicznej konkurencji, daje się wytlumaczyć zupełnie niespodziewanym faktem włączenia do traktatu handlowego z Hiszpanją warunku, nakładającego na rząd niemiecki obowiązek niepodwyższenia cła na hiszpańskie żyto przez cały czas trwania traktatu. Przeciw temu punktowi układu z Hiszpanją nie mogli nie powiedzieć nawet i „agrariści”, a to z powodu małosilności wwozu żyta hiszpańskiego; lecz ludzie przezorniejsi i lepiej obznajmieni z dyplomatycznymi manewrami ks. Bismarcka nie bez racji, w tem ustępstwie, zrobionem handlującym

hiszpańskiem żytem, upatrują ukrytą myśl zrobienia z traktatu z Hiszpanją najpoważniejszej zapory do urzeczywistnienia niezmiernie zgubnego dla najuboższej ludności Niemiec projektu zaopiekowania się krajowem rolnictwem. Idzie o to, że zawierając traktaty z Niemcami na warunkach najdogodniejszych, zarówno Rosja jak i Stany Zjednoczone będą miały na uwadze rzeczony punkt traktatu z Hiszpanją, a odmówić im zastosowania go byłoby toż samo, co odmówić im korzystania z praw najbardziej faworyzowanych krajów, a to stanowczo sprzeciwiałoby się wzajemnym ekonomicznym i politycznym stosunkom trzech wymienionych państw. Na ten punkt zwracamy szczególną uwagę naszych dyplomatów i mamy nadzieję, że nie dopuszczą oni żadnej nieuwagi ze szkoda dla interesów rosyjskiego handlu zbożowego.”

Petersburg 11-go stycznia. — *Echo* zwraca uwagę swoich czytelników na telegram z Berlina, donoszący o tem, że w Paryżu toczą się przedwstępne narady nad włączeniem rosyjskich biletów kredytowych do liczby papierów spekulacyjnych, co też zapewne przyjdzie do skutku. „Telegram ten, pisze *Echo*, ma charakter prywatny, i dlatego trudno polegać na zawartem w nim doniesieniu, ale jeżeli się ogłoszą o spekulowaniu naszym rublem kredytowym potwierdzą, to nasze ministerjum finansów powinno koniecznie przedsięwziąć środki przeciw takiej spekulacji. Wnosząc z tego, że paryski telegram komunikują z Berlina, można przypuszczać, że spekulowanie naszym rublem kredytowym zamierzone jest głównie w Berlinie, a na Paryż powołują się tylko, aby mieć możność utajenia przed Rosją chytrego i szkodliwego dla niej wybiegu berlińskiej giełdy. Nasz rubel kredytowy w żaden sposób nie może być zaliczony do spekulacyjnych papierów na giełdach zagranicznych, ponieważ jest gwarantowany całym majątkiem państwa i stanowi składową jednostkę naszej monety. Skoro tylko nasz rubel kredytowy zostanie zaliczony do papierów spekulacyjnych, utraci on znaczenie zasadniczej jednostki i stanie na równi z akcjami i obligacjami rozmaitych handlowo-przemysłowych towarzystw i papierami czasowo przez państwo wypuszczonemi, a to doprowadzi do tego, że rubel kredytowy utraci wszelkie dla siebie zaufanie nie tylko za granicą, ale także w samej Rosji. Prócz tego uznanie naszego rubla kredytowego za papier spekulacyjny, nie zaś za monetę państwową, sprowadzi naszemu ministerjum finansów wiele niepotrzebnych kłopotów, skomplikuje nadzwyczajnie system finansowy i doprowadzi do tego, że giełdy zagraniczne dęda silnie i zawsze chwiałły nasz rubel kredytowy według swojego upodobania z korzyścią dla siebie, a to chwianie się rubla zupełnie podkopie nasz zagraniczny handel wywozowy, poczynając dopiero stawać na pewnym gruncie. Narazicie przy trwałości i stopniowem podwyższaniu naszego kursu, jakie od pewnego czasu widzieć się daje, nie mamy żadnej potrzeby przerabiać nasz go rubla kredytowego na papier spekulacyjny i krok taki, naszym zdaniem, może być dokonany po międzynarodowym porozumieniu względem papierów kredytowych państwowych wszystkich krajów cywilizowanych.”

Petersburg 11-go stycznia. — Petersburskija wiadomości zwracają uwagę na list pasterski wydany przez patriarchę Andzelicza z powodu świąt Bożego Narodzenia. List ma nosić charakter pojednawczy. Zaznaczywszy ważność, jaką cerkiew prawosławna ma w życiu serbów, zwraca on uwagę na konieczną potrzebę zachowania jej charakteru w całej czystości i opierania się wszelkim wpływom dążącym do osłabienia powszechnego apostołostwa i istotnie chrześcijańskiego ducha cerkwi prawosławnej.

Z ostatniej chwili.

Posel niemiecki w Londynie, hr. Münster, udał się dnia 10-go b. m. do Sandringham, celem doręczenia księciu Albertowi, synowi księcia Walji, z powodu przyścia jego do pełnoletności, orderu Orła czarnego imieniem cesarza Wilhelma.

Rassegna rzymska pisze: „Celem wyprawy włoskiej do Assabu, jawnym i stanowczym, jest ułatwienie odkrycia i ukarania morderców Bianchiego i jego towarzyszy, tudzież zbadanie dróg, któremi mogłaby się udać w głąb kraju wyprawa naukowa.” Tenże dziennik zapewnia, że wyprawa na Kongo została odroczone, ponieważ okręty „Garibaldi” i „Amerigo Vespucci”, przeznaczone na ten cel, krążyć muszą czas jakiś pomiędzy Adenem i Assabem.

Libertà potwierdza doniesienie dziennika *Esercito* o uzbrajaniu sześciu pancerników włoskich i dodaje: „Nie w tem nadzwyczajnego; należy być gotowym na wszelkie wypadki. Wszyscy przypuszczają to dzisiaj, że wyprawa afrykańska nie ograniczy się na Assabię. Twierdzą między innemi, że Włochy

przrzekły Anglii z Suakimu wysłać kolumnę wojska do Berberu, celem wykonania koncentrycznego ataku przeciw nadiemu; za to Anglia dozwoli Włochom zająć Massawę, Zulę i terytorjum Harrar. Z Neapolu wypływa „Gottardo” w d. 16 b. m. Rząd układa się z towarzystwem „Navigazione generale” o utrzymanie komunikacji pomiędzy Assabem i portami Czerwonego morza.

Według innych źródeł, wyprawa włoska nad Kongo została stanowczo zaniechana, a dowódcę jej, Cecchi, otrzymał polecenie, aby towarzyszył, jako doradca techniczny, wyprawie do Assabu.

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

Bukareszt 13-go stycznia.

Rezultat wyborów uzupełniających do parlamentu wypadł bez wyjątku na korzyść kandydatów rządowych (liberałów; *przyp. red.*). Rosetti został także wybrany.

Ateny 13-go stycznia.

W otoczeniu króla Jerzego zaprzeczają kategorycznie doniesieniom dzienników tureckich, jakoby brat jego, książę Waldemar duński, upatrzonym był na ewentualnego następcę księcia Aleksandra bułgarskiego.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

— *Jednej z wielu matek.* — Podziękowań dla opiekunów ochron nie zamieszczamy, nie dlatego żeby na nie nie zasługiwali, lecz że spełniają obowiązek z miłości bliźniego, a nie dla szukania w tem chluby.

— *Pani E. E.* — Na opłatę wpisów do konserwatorium muzycznego nie posiadamy, niestety, żadnych funduszy.

— *Pani Efi.* — Najlepszej informacji co do kształcenia się w sztuce dramatycznej chętnie udzieli p. Józef Rychter, dom resursy obywatelskiej w mieszkaniu pp. Chwałkiewiczów.

— *Autorce listu podpisanego „Wdzięczne kobiety.”* — Krucjatę na ten temat przeciwko nam rozpoczęła sz. pani, jak się przekonywamy, i w innych pismach, nigdzie jednakże nie znalazło echa indywidualne sz. pani zapatrywanie. Składka była ogłoszona.

— *Panu B. S.* — Wiadomość o przepisach, dotyczących stosunku duchowieństwa katolickiego w Królestwie Polskiem do władz administracyjnych, podawaliśmy już kilka miesięcy temu, nie widzieliśmy więc potrzeby powtarzania ich obecnie po raz drugi, zwłaszcza, że informacje *Kijewlanina* nie podają żadnych w tym przedmiocie nowych szczegółów.

— *Panu J. R.* — W katalogu starożytności Pragera znaleźliśmy cenę 80 marek. Zdaje się wszelako, że to *praetium affectionis*.

— *Panu K. T.* — Nie, sz. panie, o owym Ignatowskiem żupniku nie wiemy. Żupnikiem musiano go nazywać dlatego, że zapewne pracował w kopalniach, czyli „żupach” solnych w Wieliczce lub Bochni.

— *Prenumeratorem S.* — Pytanie zbyt ogólnie postawione, żebyśmy na nie odpowiedzieć mogli. Najtańsze grunta są tam zazwyczaj, gdzie najczęściej obszar i najmniej ludności, więc np. w gub. archangielskiej lub wologodzkiej.

— *Panu M. L.* — Żądane zmiany odrzuć nastąpić nie mogą. Ustawy ulegają ciągłym rewizjom, wnioski wszelako przed dostaniem się do rady państwa muszą być przedyskutowane. A zatem... cierpliwości.

— *Panu A. Z.* — Wydał Lesman. Jest na składzie w księgarni Gruszeckiego.

— *Panu L. L.* — Informacji żądanej nie posiadamy.

— *Panu Romanowi W.* — Nie dla nas.

— *Panu J. G.* — Panu K., który na polowaniu w ostatnim dniu, r. z. odbytem, położył dzika, możemy tylko życzyć, żeby mu i w r. b. podobne szczęście sprzyjało.

— *Panu A. T.* — Cóż my tu mamy rozstrzygać? Wyraz *urodziny* oznacza nie tylko właściwe urodziny, ale także i obchód ich rocznicy.

— *Panu J. G.* — Zapomniał pan przysłowia o darowanym koniu.

— *Panu E. N.* — Nie możemy przyjmować artykułów od osób nie odsłaniających swojego *incognito*.

— *Panu L. W. z pod Warszawy.* — Niestety, wyszło nam z pamięci, a teraz już odszukać niepodobna. Kwestja *fojty* w naszej pisowni ma bardzo obszerną literaturę i dotąd nie jest ostatecznie rozstrzygnięta. My się trzymamy pisowni najużywalszej i z wymawianiem najdogodniejszej. W rzeczach języka nie logika ale zwyczaj rozstrzyga, więc i tu zwyczaj wszelkie wywody gramatyków zwycięży.

— *Panu W. L. w Grodzisku.* — Libretto opery musi być naprzód napisane, a potem dopiero tworzy się muzyka.

WYDAWNICTWO
Imienia T. T. Jeża.

T. I. Spencer.—Szkice filozoficzne, część I-a, rs. 1 k. 20.
T. II. Spencer.—Szkice filozoficzne, część II-a, rs. 1 k. 60.
T. III. Ribot.—Dziedziczność psychologiczna, (wkrótce opuści prasę).

SKŁAD GŁÓWNY u 64R

GEBETHNERA I WOLFFA.

Nakładem **Maurycyego Orgelbranda** w Warszawie, naprzeciw posągu Kopernika, wyszły następujące nowości:

KROK DALEJ.

POWIEŚĆ

Edwarda Lubowskiego.
3 tomy.—Rs. 3.

J. I. Kraszewski.
Cet czy lichy?

Powieść historyczna z końca XVII w.
2 tomy.—Rs. 2.40.

Leonard Sowiński.
Wspomnienia Szkolne.

Rs. 1.50. 86r

„GIOCONDA”

Ponchielli'ego,

w układzie na fortepian, przez J. K.

„ROMANS”

Władysława Mierzwinskigo

ofiarowany Paulinie Lucca.

„Echo Polka” (przez Anonima, grywane w Teatrze Rozmaitości.

opuściły prasę jako odbitki z „Echa” i są do nabycia w Redakcji (Senatorska № 18), oraz we wszystkich księgarniach. 28R

Na rzecz niezamożnych uczniów.
Do nabycia we wszystkich księgarniach po 25 kop.

Okruchy „Na Pomoc,”

czyli 100 utworów literackich, muzycznych i rysunkowych.

Skład główny w księgarni **G. CENT- NERSZWEA,** Marszałkowska 73. 9

Zakład nauki kroju

ulica Chmielna № 4, mieszk. № 6, pod firmą: 10

CHARLOTTE DURAND.

Będąc upoważnioną przez właściwy urząd, mam honor zawiadomić osoby interesowane, że z dniem 1 Stycznia otworzyłam zakład nauki kroju sukien damskich i bielizny. Wykład udzielam metodą najlepszą i tak łatwą, że każda uczennica po upływie tygodnia będzie mogła skrajać suknie. Kurs rs. 12.— Uczennice odznaczające się zdolnością, mogą otrzymać patent, przez urząd starszych krawców poświadczony.

Syndyk Tymczasowy

upadł. **Hermana v. Herzsa Schönmana.**

Na zasadzie art. 492 K. H., ogłasza od 9 (21) Stycznia 1885 r., w Poniedziałki, Srody i Piątki, z wyłączeniem dni świątecznych i galowych, poczynając od godz. 8 1/2 z rana, w domu № 1021/14, przy ulicy Grzybowskiej, odbywać się będzie sprzedaż przez publiczną licytację, mebli i różnych gospodarskich sprzętów, różnego rodzaju drobnych żelaznych towarów, jako to: gwoździ, zamków, drutu, nitów, pilników, kos, pił i innych przedmiotów, za gotowe pieniądze.

Warszawa, 24 Grudnia 1884 (5 Stycznia 1885).

Józef Karpiński.
R87

Rs. 10 Nauka Kroju Sukien

damskich, gruntowna, wykładana sposobem francuzkim przez A. Gałęcką, za pomocą tylko jednego centymetru tak ułatwiona, że po 3 lekcjach można się nauczyć krajać suknie, bez wszelkich niemieckich gmatwanin, 38 mierników, linijek krojowych, 1000 drobiazgowych obliczeń zupełnie niepożrebnych, które tylko naukę utrudniają, przedłużają, wiktają i zupełnie niezrozumiałą czynią.

Kop. 75 Książka

za pomocą której można się nauczyć krajać suknie, pod tytułem: Wykład nauki kroju, strojów, szycia sukien i okryć damskich, wydanie 8, przez A. Gałęcką, autorkę wielu wydań jest do nabycia we wszystkich księgarniach.—Skład główny w Zakładzie nauki, Ulica Krakowskie-Przedmieście № 85, w sieni przedchodniej zwanej Rezlera.—Już wyszła z druku książka, tłumaczona na język ruski. **Cena rs. 1.** 104

Balsam Colorado D-ra Jeffersohn.

Jedyny środek powstrzymania wypadania włosów.
Jedyny środek oczyszczenia głowy od łupieżu.
Najniezawodniejszy usunięcia siwizny stopniowo.
Najdoskonalszy dla odzyskania siwizny pierwotnego koloru.

Niechybny w nadaniu włosom połysku i miękkości.
Cena rs. 3 kop. 50 z przesyłką. Dostać można u Lipka na Niecałej i Kocha.—Główny Skład na **Krakovskiem-Przedmieściu** w domu **hr. Kraszińskiego № 7,** w nowo-otworzonym specjalnym Magazynie kosmetycznym à la Renaissance. Tamże nadeszły i codziennie nadechodzą najmodniejsze perfumeryjne towary z Paryża i Londynu.—Dla dogodności publicznej w tymże magazynie skoncentrowane są perfumeryjne towary najlepszych krajowych fabryk, od ceny 10 kop. do najdroższych.

Filija Magazynu à la Renaissance, Nowy-Świat № 41. 2914r

MAGAZYN KONFEKCJI

POD FIRMĄ

JULJAN PENKALA

Senatorska Nr 4, I piętro,

na bieżący **KARNAWAŁ** poleca:
wielki wybór modeli paryzkich, ostatniej mody sukien balowych i wszelkich przyborów balowych

Magazyn posiada znaczny zapas gotowych okryć damskich.

CENY UMIARKOWANE. 50R

BAZYLI PERŁOW I SYNOWIE,

polecają **HERBATĘ**
w wyższych gatunkach

przeszło 80 własnych magazynów, które znajdują się:

w Warszawie: 1) Nowy-Świat 31, 2) Marszałkowska 44, 3) Leszno 39, 4) Długa 11, 5) Elekoralna № 10 i 6) Praga 7; — w Moskwie, Petersburgu, Charkowie, Kijowie, Odessie, Tyflisie, Wilnie, Dynaburgu, Rydze, Pskowie, Mińsku, Grodnie, Orle, Kursku, Taganrogu, Władykaukazie, Nowoczerkasku, Woroneżu, Tambowie, Saratowie, Niżnym-Nowogrodzie, Kremieńczugu, Elizawetgradzie, Rybińsku, Wiedniu, Paryżu, Berlinie i na Niżnonowogrodzkim jarmarku. Kantor Główny, Skład i rozważanie w Moskwie: ulica 1-a Mieszczanska, dom własny.

W Warszawie, Nowy-Świat Nr 31.

Główny Skład Świec Stearynowych **Newskiego Towarzystwa.** 435R

Skład Główny Komissowy
pierwszej krajowej fabryki świec parafinowych,

ma zaszczyt zawiadomić Szan. Publiczność i pp. Kujców, iż zaopatrzony jest w **świece parafinowe** wszelkiej wagi, które polecają się tem, że palą się do 30% dłużej od stearynowych, równie jasnym płomieniem, a kosztują tak samo jak stearynowe. Dostać można w Magazynie Warszawskiego Laboratorjum Chemicznego, przy ulicach Miodowej № 1, Królewskiej № 2, Krakowskie-Przedmieście № 1, w składzie materiałów aptecznych p. A. Centnerszvera, Tomackie № 9; u p. Stypińskiego, róg Leszna i Karmelickiej № 1, we wszystkich większych mydlarniach i handlach kolonialnych, — w Łodzi wyłączna sprzedaż hurtowa u p. Karola W. Gehlicha.

Reprezentant na Królestwo Polskie

R. Neumark,

51 ulica Karmelicka № 2A.

Jest do sprzedania **KLACZ RASSOWA**

z atestatem, przeprowadzona z Rosji, gniazda, 4-letnia; bliższa wiadomość ulica Karmelicka № 11, u P. Weita. 4067

Piekarnia,

istniejąca już przeszło od lat 50-ciu, w domu zwanym Potkańskie, pod № 32 przy ulicy Długiej, jest do najęcia od 1-go Lipca r. b. Wiadomość na miejscu u rzadcy. 72

Spieszczie
do znanego ze swej taniości
Składu Towarów

prz rogu ulic **Dzikiej i Nowolipek,**
dom Brauna № 1, gdzie odbywa się

wielka Wyprzedaż

towarów wełn., Kortów i Kolder,
po cenach dotychczas nigdzie niebywałych, a mianowicie:

Syberyjna na palta męskie i damskie, 2 1/2 lok. szerok., kosztowała rs. 3 obecnie tylko rs. 1.50 ł.

Korty przesłizne na damskie suknie 2 1/2 ł. sz., koszt. rs. 1, obecnie za 65 k.

Brystole (cudowne kolory), na suknie damskie, dolmany i paltociki, 2 1/2 ł. sz., koszt. po rs. 2.50, obecnie rs. 1.25.

Korty na męskie spodnie i garnitury, kosztowały rs. 3, obecnie rs. 1.50.

Kaszmiiry przesłizne, (balowe kolory), 2 lok. szerok., po 65 kop. łok.

Kaszmiiry wyborowe, czarne, 2 łokcie szerokie, po 65 kop.

Drap de Russie najmodn., czysto wełn. materiał na suknie, cudowne kol., 2 ł. szer., koszt. wszędzie rs. 1.50, u mnie tylko 75 kop. łokieć.

Wełniane Materiały podw. szer., w kratkę, na suknie damskie, (Haute nouveaute), po 45 i 50 kop. łok.

Koidry wełn., przesłizne, 3 1/2 lok. dług. (velourowe), po 3 rs. szt.

Koidry tygrysowe, wyborowe, wszędzie kosztują rs. 7, u mnie tylko rs. 4.

Sztukę płótna krajowego, 30 1/2 ł. majęć, na koszule męskie i damskie, za rs. 4.25.

12 Chustek do nosa, białych, wyborowych, za rs. 1.

12 Chustek z kolor. szlakami, (obróbiane i prane), za rs. 1.

Chustki duże, wełniane zimowe, t. z. bajowe, od rs. 3, najpiękniejsze rs. 5.

Madepolam biały, najlepszy, jaki egzystuje, 1 1/2 ł. szer., po 15, 16 i 18 k. ł.

Ręczniki pasowane, adamasz., w kwiaty lub paski, po 35 kop. ręcznik.

Tuzin Serwetek deserowych, białych, lub kolorowych, ze rs. 1.20.

Creass wyborowy, na nocne koszule i gacie, po 9, 10, 11 i 12 kop. łokieć.

Prześcieradła płótno 2 1/2 lok. szer. wyborowe, łokieć k. 23. 78

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie
Anny Damerau,

Krakovskie-Przedmieście № 36,

wprost Saskiego placu,

ma do umieszczenia **Guwernerów i Nauczycieli** obojga płci, tak krajowców jak i zagranicznych, **Bony** różnych narodowości i **Korepetytorów.** 67

Kauczuk dla Dentystów

hamburski, przewyższający dobrocią amerykańskiego, sprzedaje się od najmniejszej ilości w składzie 41

W. P. Centnerszwer,
przy ulicy Marszałkowskiej № 71.

Perfumy, Mydła

i Kosmetyki,

Z FABRYKI

Brocard & CIE

SPRZEDAJĄ SIĘ

w Składzie **Perłowa,**

w Warszawie;

Krakovskie-Przedmieście

SPECIALITÉS
Eau de Cologne aux fleurs.

Savon à la Glycerine. 31R

KUCHARZ,

wieku lat 24, dobrze obeznany w swym zawodzie, mający chlubne świadectwa z dużych domów, poszukuje odpowiedniej posady, od 1-go Lutego; bliższa wiadomość u Szwajcara w bramie, pod literami W. S., ulica Włodzimierska № 12. 48

ZNACZNE OBNIŻENIE CENY KOKSU.

71R

K O K S.

znanej dobroci, jest od dnia 8 Stycznia r. b., do nabycia:

w Zakładzie Gazowym po cenie 50 kop. za korzec, z dostawą do domów w mieście po cenie 57 i pół kop. za korzec.

Tenże **Koks potłuczony** i oczyszczony z miazgi na maszynie, do palenia w piecach, w mieszkaniach i kuchniach, trojkiej grubości, sprzedaje się po takiej samej cenie.—Obstalunki przyjmują:

Zarząd Zakładu Gazowego, ulica Ludna Nr 4,

Filja Zakładu Gazowego, ul. Królewska Nr 4,

N-ra telefonów 42 i 256. ZARZĄD ZAKŁADU GAZOWEGO.

Fabryka Parowa MUSZTARDY A. SCHWEITZER, Królewska 19,

poleca Szan. Publiczności wyrób swój odznaczający się dobrocią, w różnych gatunkach w słoiskach, oraz od garnea do kwatki, po cenach przystępnych. 92R

FABRYKA Piór Strusich i Fantazyjnych

F. GLIWIC,

Senatorska Nr 20,

wprost kościoła Ś-go Antoniego,

65R

otrzymała na Karnawał

i poleca najtaniej,

wielki wybór Garniturów balowych, z piór, ptaków, motyli.

PLUMAZE do okrywek balowych, oraz przesłiczne Kwiaty Paryzkie,

TRAN PANKREATYCZNY DEFRESNE'A,

Aptekarza, Laureata Szkoły Farmaceutycznej.

Sławny Profesor CLAUDE BERNARD dowiódł, że substancja trawiąca oleje i tłuszcze, jest cieczą wydzieloną przez gruczoł ślinny, zwany **Pancreas**. Gruczoły te posiadają tak zwierzęta, jak i ludzie. Defresne'a wpadł na szczęśliwą myśl łączenia soku pankreatycznego z gruczołów zwierzęcych z tranem rybim. Z tej mieszaniny otrzymał krem biały, przyjemny, posiadający wszystkie przymioty tranu, rozpuszczalny w czekoladzie, kawie lub rosolu. Najwybredniejsi chorzy, nie doznawają żadnego wstrętu, używając tranu w tej postaci, a że on dostaje się do żołądka zupełnie wytrawiony, nie należy więc obawiać się zwrócenia, nudności, wymiotów, djarżi, utraty apetytu, obrzydzenia jedzenia, zwykłych następstw tranu zwyczajnego.

Ten wyrób Defresne'a ciągle przepisany bywa przez najzawołanych lekarzy paryzkich, przeciwko limfie, skrzywieniu kości pacierzowej, chudnięciu, anemji, słabościom piersiowym, suchotom, puchnięciu gruczołów w gardle, wrzodom zimnym.

Na żądanie ciała lekarskiego **Pankreatyna** Defresne'a zastosowaną została w szpitalach rządowych i lecznicach cywilnych do leczenia chorób przewodów trawienia.

Skład Defresne'a: rue de la Verrerie 56 i we wszystkich aptekach. 22

Dom Handlowy Dostawców Jego Cesarskiej Mości Jana Dmitriewicza Ryłownikowa i Synów.

17

Mając od roku otwarty główny kantor i skład mąki **Krupczatki** w Warszawie przy ulicy Królewskiej Nr 14, ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż dla wygody kupujących **mąkę Krupczatkę** w najlepszym gatunku, pochodzącą z własnego mechanicznego walcowego młyna, sprzedaje hurtownie i detalicznie w workach i woreczkach 5-0 pudowych, 2 i pół pudowych i 1-0 pudowych, 20, 10 i 5 funtowych. Worki i woreczki są oplombowane, co ochrania kupującego od wszelkich malwersacji w gatunku i wadze, a przyklejona na woreczku karteczka z ceną, usunie wszelkie nadużycia i da możność sprawdzenia takowej z cennikiem w głównym kantorze wywieszonym. — **Mąka żytnia pyłowa** własnego wyrobu znajduje się także w składzie.

Zamówienia na większe partje z Warszawy lub z prowincji, uskuteczniane być mogą za pośrednictwem głównego kantoru, który w razie potrzeby dostawę zarządzi wprost z młyna, położonego przy stacji Głuszkowo na kolei Kursko-Kijowskiej.

Do Składu Kawioru i Delikatesów

MIKOŁAJA ŻYŻYNA,

przy ulicy Nowy-Świat Nr 37.

Nadszedł znowu transport **Kawioru** świeżego, mało solonego astrachańskiego i prasowanego takiegoż, oraz **Siomgi**, **Sledzi Kerczyńskich** i **Holenderskich** (pocztowych), **Szamai**, **Rybców Dońskich**, **Kilek Rewelskich**, **Salami Moskiewskiej**, **Serów Szwajcarskiego**, **Meszczerkiego**, **Roquefor** i **Gambrino**, **Groszku zielonego**, **Buljonu**, **Szparagów**, **Groszku** i **Fasolki** w konserwach francuzkich, **Musztardy angielskiej**, francuzkiej i sarepskiej, **Trufli perygordzkich**, **Szampionów paryzkich**, **Karmelków Landrina** w różnych gatunkach, **Marmoladki**, **Czekolady Bormana**, **Fruktów Krymskich**, glazurowanych, **Kompotów** i **Konfliktur Kijowskich**, **Biszkoptów Einema**, **Kawy** w puszkach mielonej, **Kakao** Balleta, **Oliwy nicejskiej**, **Octu stołowego winnego**, **Kaparów Oliwek włoskich** itp. towarów, z czem poleca się Sz. Publiczności.

Mikołaj Żyżyn,

Nowy-Świat № 37.

91R

Przez cały rok otwarty

INSTYTUT LECZNICZY

D-ra BRODOWSKIEGO,

przy zbiegu ulic Oboźnej i Sewerynowa w Warszawie.

Przyjmuje chorych z rozmaitego rodzaju cierpieniami, przychodnich i na stałe (pensjonarzy). — Ceny przystępne. — Szczegółowa informacja udziela się na miejscu od 9 do 11 rano i od 5 do 7 po południu. 93R

Przez cały rok otwarty

Dra Aleksandra M. Weinberga

Pracownia Chemiczno-Rozbiorowa i Technologiczna,

Warszawa, ulica Graniczna № 14,

dokonywa z ścisłością i pośpiechem: Rozbiory nawozów, ziemi ornej, produktów rolnych, oraz analizy i oceny dla przemysłu i handlu.—Wskazuje racjonalne sposoby użytkowania glin, margli, wapieni i innych mineralów.—Ocenia przydatność wody do różnych celów przemysłowych, oraz wskazuje sposoby jej zmięczania.—Dostarcza płynów mianowanych dla prób w cukrowniach, gorzelniach, papierniach, farbiarniach. Ocenia dobroć materiałów spożywczych i artykułów codziennej potrzeby. 2864R

NOWO-OTWORZONA PAROWA

Warszawska Fabryka Wyrobów i Opakowań Blaszanych.

POLECA

Wszelkie wyroby z blachy białej i dekorowanej,

a specjalnie

PUDEŁKA APTEKARSKIE,

Pudełka i Puszki białe, kolorowe i litografowane do Cukierków, Czekolady, Herbaty, Kawioru, Pomady, Maści, Szuwaksów itp., tak PRASOWANE z JEDNEJ SZTUKI, jakoteż i składane, po cenach możliwie niskich.

Biuro Administracji, Nowo-Zielna nr 42.

Numer Telefonu 44.

2535R

„Balsam Bormani”

zatwierdzony przez Radę Lekarską, przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych, jako środek do użycia zewnętrznego przeciwko:

Cholerynie, Reumatyzmowi, Reumatycznemu bólowi zębów i łamaniu w kościach.

Cena za flaszkę rs. 1 k. 20.

Liczne chlubne świadectwa i podziękowania, jakimi zaszczycony został wynalazca, świadczą o zbawiennych skutkach użycia „Balsamu Bormanni.” 2316R

Dostać można we wszystkich Składach Materiałów Aptecznych, oraz w Aptekach w **Warszawie i na prowincji.**

NIERUCHOMOŚCI

2-ch domów,

Wraz z placami, frontowe, po Ieku Dobrzyńskim, w mieście Włocławku, ulica Łęska, № 16 i 17, każdy dom osobno będzie sprzedany w Warszawie, w Okręgowym Sądzie dnia 3 (15) Stycznia 1885 roku.

Ważne dla Rodziców!

W zakładzie naukowym pr. męskim, Trebacka № 7, przygotowuje się gruntownie uczniów do gimnazjów, czego dano już liczne dowody. Tamże dla dorosłych udzielane są lekcje języka rosyjskiego i matematyki, od 4 do 6 po południu.

Przełożony Grabowski.

Dla Amatorów Ptaków

Otrzymałem trzysta sztuk kanarków, i dwieście samic do legu, kanarki dobrze śpiewające w dzień i w nocy. Kardynały czerwone i papugi i inne Amerykańskie ptaki w różnych gatunkach oraz mały — Nowo-Senatorska, Hotel Litewski.

E. Peszel.

Pracownia,

pod kierunkiem kobiety, czynna bez przerwy od lat jedenasta, w pełnym rozwoju, ze stałą klientelą, obsadzona tak wyjątkowym personelem, że nawet osoba nie obznajmiona z procederem, prowadzić by ją mogła, — jest do sprzedania z powodu podeszłego wieku właścicielki. — Wiadomość Wierzbowa, hotel Angielski, w sklepie W. H. Roszkowskiej. 79

OLIWA NICEJSKA,

Octy stolowe i Essencja Octowa Frankfurtska, znajdują się w znacznych zapasach w Składach Materiałów Aptecznych

LUDWIK SPIESSA I SYNA,

Plac Teatralny № 464/5, obok kościoła PP. Kanoniczek.

i ulica Marszałkowska № 52, pomiędzy ulicą Świętokrzyską i Rysia.

Ceny przystępne. — Towar wyborowy. 2466R

W m. Białej Cerkwi gub. Kijowskiej, Wasilkowskiego pow., st. dr. żel. Fastowskiej. w dniu 3 (15) Lutego 1885 r., odbędzie się przez publiczną licytację doroczną

SPRZEDAŻ KONI

arabskich, rozplodowych, młodych, wierzchowych i zaprzęgowych, przeważnie maści kasztanowatych, karych i gniadych, pochodzących ze stad JW z ks. Sapiechów Marji hr. Branickiej, JW. hr. Ksawerego Branickiego i właściciela ziemskiego Wł. Markowskiego. — Konie oglądać można w stajni Białe-Cerkiewskiej od 1 (13) Lutego 1885 r. 3136R

Na żądanie wysła się szczegółowa lista koni.

Société Générale des Cirages Français

FABRYKA W ODESSIE.

Ma honor podać do publicznej wiadomości, o nadejściu do Warszawy transportu nowej

Massy do czyszczenia Metalów

(Pommade magique),

dla fabrykantów i na użytek domowy. — Gatunek wypróbowanej dobroci i uznany za najlepszy tak u nas jak zagranicą. — Sprzedaje się detalnie w składach materiałów aptecznych, galanteryjnych i t. p., oraz w sklepach pana T. Kozłowskiego, przy ulicy Senatorskiej № 25 i Brackiej № 17. — W tychże składach do nabycia

Politura do odświeżania mebli sposobem domowym

(Encaustique Végétale).

Zamówienia hurtowe dla rzeczony fabryki, przyjmuje Kantor Domu Komisowo-Ekspedycyjnego W. KREMKY & Comp., Leszno № 1. 2755 R

Nauka i wychowanie.

Nauczycielka z wyższym patentem z matematyki, posiadająca języki, poszukuje lekcji. Mokotowska 14, m. 5, do 12-ej. 271

Nauczyciel z poważną rekomendacją, która przygotowywał do egzaminu dojralsci, poszukuje miejsca na wsi, w gub. Wołyńskiej, Zachodnich lub w Rosji. Oferty w kantorze Kurjera „dla nauczyciela”. 383

Niemka poszukuje demi-place, oraz lekcje na godziny. Adresy zostawić w kantorze Kur. Warsz. pod lit. M. R. 458

Lekcje muzyki przyjmuje nauczycielka z patentem Instytutu muzycznego. Ulica Piwna № 45, pierwsze piętro. 494

Nauczycielka muzyki z dyplomem, udziela lekcji u siebie i na mieście, przygotowuje do konserwatorium z wykładem zasad muzyki. Wspólna № 28, mieszka. 12. 253

Konwersacje angielskie, francuskie i niemieckie, w godzinach: od 10 rano do 9-ej wieczorem. Aleksandra 11, m. 1. 50

Udzoziemki udziela lekcje malowania akwarellą i na porcelanie, przyczem korzystać można i z konwersacji francuskiej i niemieckiej. Wiadomość: Śto-Krzyżka № 14, m. 8, od 11—1-szej. 533

Francuzka na demi-place potrzebną jest. Żurawia № 25, mieszkania 5. 612

Nauczycielka z dyplomem poszukuje korepetycji lub lekcji. Przynosiabia do gimnazjum. Pańska № 20, mieszka. 4. 593

Nauczycielka z patentem poszukuje lekcji arytmetyki, oraz podejmuje się przygotować chłopczyków lub panienki na pensję. — Wiadomość: Marszałkowska 65, w sklepie Truchlińskiego. 592

Nauczycielka muzyki posiadająca patent, poszukuje lekcji za mieszkanie, obiady lub opłatę. Żurawia № 10, mieszka. 13. 679

Guwernantka młoda, rosjanka, posiadająca patent z muzyki i śpiewu instytutu muzycznego, szuka pomieszczenia. Krakowskie-Przedmieście 7. Biuro pedagogiczne. Dąbrowska i Marek. 655

Uczeń V kl. poszukuje korepetycji. Wiadomość: Chmielna № 17, m. 18. 649

Potrzebna francuzka z dobrą rekomendacją. Wawicka № 5 domu 2-e piętro. 645

Bona niemka z dobrą rekomendacją, poszukuje miejsca zaraz. Bliższa wiadomość: ul. Chłodna № 8, mieszkania 21. 644

Bona niemka znająca krawiecczynę, z doświadczeniem, poszukuje miejsca. — Niecała № 6, mieszkania 7. 659

Osoba inteligentna, posiadająca francuski, muzykę, potrzebna do nauki dzieci na stałe. Aleja Jerozolimka № 7, m. 5. 630

Potrzebna jest bona niemka, przychodnia, na kilka godzin do konwersacji i zabawy z dzieckiem 5-letniem. Przejazd № 11, m. 2.

Posady i Prace.

Uczeń aptekarski z 1 1/2-letnią praktyką, poszukuje miejsca. Oferty proszę składać w kantorze Kur. Warsz. pod lit. M. S. 267

Młody człowiek ze znajomością buchhalterii, pracujący obecnie w domu bankowym, pragnie zmienić posadę. Adresy zostawić w kantorze Kurjera pod lit. A. M. 50

Osoba kompletnie uzdolniona w kroju i posiadająca języki, poszukuje miejsca za-krojem w stronach Rosji. Oferty w kantorze Kurjera pod E. S. 504

Potrzebne są zaraz panny, uzdolnione do bielizny, podręczne i do dzurek. Ulica Mostowa № 14, mieszkania 19, w sieni, gdzie felczer. 512

Buchhalter chrześcijanin, z 20-letnią praktyką. Zaprowadza księgi handlowe, reguluje bilansy. — Adres: Nowolipki № 27a, lokal 11. 298

Potrzebny jest uczeń do cukierni. Królewska № 5. 429

Kucharka uzdolniona w swoim fachu, poszukuje miejsca w dużym domu. — Tamże przyjmuje zamówienia na kolacje. Oferty w kantorze Kurjera pod lit. K. G. 430

Osoba umiająca wykończyć pończochy, skarpetki i kamasze, poszukuje roboty do domu. Sosnowa № 3, mieszkania 10. 559

Służący poszukuje obowiązków, który przez lat 12-cie był za lokaja u W-go Dra Ciuniewiczza, adres: Marszałkowska № 28, m. 11.

Rs. 300 lub więcej, stosownie do posady otrzyma pośrednik. Dyskrecja zapewnia się. Oferty listowne w kant. Kurjera Warszawskiego pod lit. M. W. 1a. 305

Maszynistki i podręczne potrzebne do bielizny. Freta № 2, mieszka. 8. 656

Osoba niemłoda, przyzwolta, mająca swój fundusik, życzy sobie przyjąć zarząd gospodarstwa lub opiekę nad dziećmi, w domu zamożnego wdowca. Chłodna 20, m. 3. 621

Prat-majster uzdolniony do krajania i pasowania obuwia męskiego i damskiego, poszukuje miejsca. Oferty w kantorze Kurjera Warsz. pod lit. J. K. 637

Wdowa po urzędniku, praktyczna, poszukuje miejsca u pojedynczej osoby lub opieki nad dziećmi u wdowca. Sosnowa № 4, w piekarni; tamże energiczna gospodyni na pensję lub do hotelu. 673

Markier lub dzierżawca z kaucją, potrzebny do sprzedaży piwa. Wiadomość: ulica Świętokrzyska № 35, mieszkania 12. 672

Maszynista potrzebny do drukarni „Wiśniewski”. Nowy-Swiat 58. 648

Potrzebny leśniczy z kaucją w gotówce rs. 700. Oferty pod lit. A. B. Z., składane w kantorze Kurjera Warszawskiego. 669

Potrzebna panna do maszyny Singera. — Nowolipki № 53 a mieszkania 9. 666

Panny uzdolnione w szyciu stomy na maszynie, mogą znaleźć zajęcie w fabryce Cukiera i Dubrowitza, ulica Zielna № 7a. 629

Asjer pracujący przez lat 8 w jednym z browarów w Radomiu, mogący złożyć tysiąc rubli kaucji, poszukuje odpowiedniej posady. Oferty składać uprasza w biurze ogłoszeń, Senatorska 18, pod lit. T. K. 94

Potrzebna jest maszynistka i do nauki. Nowy-Swiat № 5. 102

Panna zdalna do krawiecczyn, poszukuje roboty w domach prywatnych. Wiadomość: ulica Chłodna № 6, mieszka. 12. 608

Rządca. Do samoistnego zarządu dóbr ziemskich potrzebny zaraz rządca z kaucją w gotówiznę. Wiadomość: Dzika № 44, u właścicielki domu, 1-e piętro. 611

Śpiewaczki (szansonistki), baletnice potrzebne. Adresy przyjmują kantor Kurjera Warszawskiego pod liter. Y. Y. Z. 605

Rs. 50 temu kto znajdzie zajęcie młodemu Czechowi. Jerozolimka № 18c, m. 23. Wiadomość od godziny 8—11 rano. 586

Szwaczka znająca doskonale krój i krawiecczynę, potrzebna na stałe. Graniczna № 16, mieszkania 4. 620

Agentów na miasto, zdolnych, obznajmionych z miejscowością, poszukuje na pensję i prowizję. Adresy proszę składać w kantorze Kurjera Warsz. pod lit. U. S. 3. 601

Osoba w średnim wieku, mówiąca po niemiecku, znająca się na gospodarstwie, szyciu bielizny i krawiecczynie, posiadająca cenne świadectwa, pragnie znaleźć stosowne miejsce. Oferty proszę składać na Pańską № 25, mieszkania № 3. 571

Potrzebne są panny podręczne do spódnicy. Chmielna № 24, mieszkania 8. 623

Panny do haftu i maszynistka do bielizny, potrzebne zaraz. Chmielna 34, m. 7. 622

Kupno i sprzedaż.

Meble salonowe rzeźbione, garnitur czarny i orzechowy, biblioteka, biurko, fotel, urządzenie ozdobne jadalnego pokoju, masiv dębowy, kolumny, żardinierki, łóżka, umywalka i inne meble, tremo, lustra, firanki z 5-ciu pokojów, do sprzedania bardzo tanio razem lub częściowo, na ulicy Chmielnej w pałacu № 26, mieszka. 9, ezwartny dom od rogu Marszałkowskiej, idąc do Brackiej, stróż wskaże. 467

Meble. Garnitur czarny i orzechowy, szafy, kolumny, stoliki z marmurowymi blatami, kredens, stół bilardowy i krzesła dębowe, komoda, toaleta, łóżka, szafki do bielizny, umywalka, szeslong, stół do samowaru, olejodruki, kredens, stół jadalny orzechowy, regulator, firanki, do sprzedania bardzo tanio, w bramie pierwsze piętro, mieszkania 8, ulica Twarda, № 6, wprost cyrkuła. 295

Meble tanio do sprzedania, szczególnie wytworne, czarne umeblowanie salonu, przyczem wiele innych mebli, jako to: para szaf rozbiernych, szafki do bielizny ozdobne, komoda, stoliki do kart, lustra, biureczko czarne damskie, kolumny, figury na postumentach, z jadalni całe urządzenie dębowe, rzeźbione, etażerki, para łóżek orzechowych, para łóżek ze starego dębu, w stylu Ludwika XVI, w kwintnie rzeźbione; stoliczki damskie czarne, tualeta wielkich rozmiarów, paryskiego wyrobu, biblioteczki dwie dębowe, zegar, lampa wisząca, żyandol do salonu, firanki z gżemami i rozetami. Bracka № 12, stróż wskaże.

Wóz ze skrzynią, zupełnie nowy, użyteczny dla piekarzy, cukierników, fabryki mydeł toaletowych i konfiturowych, do handlu piwa etc., jest do sprzedania niżej kosztu. Bliższa wiadomość u Georga Schayer, Graniczna 1

